

ULUSLARARASI
İLİŞKİLERE
GİRİŞ

Uluslararası İlişkilere Giriş

1648 Westphalia barış antlaşması. (Bu düzen 1789 Fransa Savaşıyla bozulmuştur.)

İngiltere 1. Dünya Savaşı sırasında dengeyi dengeleyici konumdadır.

1. Dünya Savaşı sonrası Almanlarla versay antlaşması yapılmıştır.

1933 yılında Hitler, Almanya'da seçimle başa geldi.

2. dünya Savaşı sonrası 2 güç ortaya çıkmıştır; Amerika ve Sovyetler. (Bu iki güç kendi içinde bloklaşma oluyor.)

Mücadele Alanları;

- İdeoloji

- Silahlanma (en önemlisi nükleer.)

- 1945 yılından sonra ABD Manhattan projesi ile nükleer silah geliştirdi.

- 1945 yılında ilk Hiroşimaya ardından Nagazakiye nükleer bomba atıldı.

- 1946-47 yıllarında Sovyetler Birliği nükleer silah geliştirdi.

- 1957 yılında Sputnik uydusunu Sovyetler uzaya fırlattı
ABU = Anti Ballistic Nuclear geliştirildi.

* 2 kutuplu sistemde denge sağlayan nükleer silahlardı.
Buna denge dengesi denir.

Bu 2 süper gücün diğer bir yarısı ise uzay yarışıydı.

- 1980 sonlarında Sovyetlerin gücü ve ekonomisi zayıflıyor.

- 1985 yılında Sovyetler Birliğinde bir yeniliğe gidiliyor ve 1991 yılında Sovyetler Birliği yıkılıyor. (85 yılında yeni başkan Mihail Gorbaçov geliyor ve şeffaflık, açıklık ve yeniden yapılandırma önlemlerini getiriyor.)

- 1962 Küba Füze krizi; Sovyetler Birliği, ABD gibi müttefik ülkelere füze koymak istiyor fakat ABD forklüyor.

- 1972 SALT-1 antlaşması yapılıyor ve konusu füzesavar güzelerin sınırlandırılmasıdır.

- 1979 SALT-2 antlaşması yapılıyor. Amaç tamamen nükleer silahların sınırlandırılması. (ABD antlaşmadan çekiliyor ve salt 2 imzalanmıyor.)

ABD bu sistemde artık tek başına kalıyor. ABD ortadoğu bölgesini çok istiyordu çünkü zengin yer altı kaynakları yüzünden.

- 1991 Körfez Savaşı başladı.

ABD, Sovyetlerin ortadoğuya girişini engellemek için genelde politikası uygulanmıştır.

11 Eylül 2001 yılına kadar ABD ortadoğuda serbestçe dolarmıştır. Zamanın başkanı George W. Bush önleyici savaş politikasını açıklamıştır.

2003 yılında ABD önce Afganistan'a ardından Irak'a terörü bitirme voadiyle saldırı. Bu savaş ABD'ye 3 trilyon dolara mâl olmuştur.

Günümüz uluslararası sisteme Hiyerarşik Sistem denir.

- 1815 yılında viyana kongresi düzenlendi

- 1870 yılında Alman Birliği sağlandı.

1. Dünya savaşı ekonomik, siyasi ve askeri yıkıntıya yol açmıştır.

* 1. Dünya savaşı sonrası ortaya bir fikir atılmıştır. Atılan fikre "idealizm" denir. Bu fikrin babası dönemin ABD başkanı "Woodrow Wilson" dur. Başkan 14 prensip belirlemiştir.

Bu prensipleri başkan 8 Ocak 1918 günü yapılan kongrede söylüyor, bunlar başlıca;

- Gizli anlaşma, diplomasi'nin son bulması.
- Silahsızlanma
- Bir milletler cemiyetinin kurulması
- Self Determinasyon (Kendi kaderini tayin hakkı, ulusların kendi geleceklerini belirlemesi.)

Başkan Wilson 3 defa milletler Cemiyetine başvurmasına rağmen kabul edilmemiştir.

Hitlerin amacı versay anlaşmasının kısıtlanmasını kaldırmak ve alman birliğini tek çatı altında toplamaktır.

* Realizm'e göre bireyler doğaları gereği kötü. *
 "Thomas Hobbes" buna doğa hali der.

Uluslararası örgütlerin ana aktörü devletlerdir.

Realistlere göre;
- Askeri güce ilişkin politikalar, yüksek politikalar.
Diğerleri alt düzey politikalar.

Realizm'e göre insan doğası kötüdür fakat idealizm'e göre insan doğasını kendi belirler.

İdealizmin temel varsayımı "ortak çıkarlar"dır.

Realizmi gündeme ilk kez "Edward H. Carr" getiriyor.

Realizmin babası "Hans Morgenthau"dur.

Uluslararası Örgütler

Uluslararası Örgütler
↳ Hükümetlerarası örgütler ↳ Hükümet dışı örgütler
- Birleşmiş Milletler - Hükümetler aşırı

BM'nin En büyük 5 devleti;

ABD - Rusya - Çin - Fransa - İngiltere

Birleşmiş Milletler merkezi New York'tadır.

Nato Organları;

- Kuzey atlantik konseyi
- Savunma ve nükleer plan komitesi (askeri alanda en yetkili)
- Sekreterlik
- Askeri komite

Nato içindeki en yüksek yetki sekreterliktedir.

Diplomasi = Uluslararası ilişkilerin en önemli aracıdır.
Diplomasinin 4 aracı vardır; ikna, uzlaşma, güç kullanma ve tehdit.

Barış = Savaşın bittiğini onaylama ile belirleyen durum iki farklı kavramı vardır; Denge barışı (esit devletlerin sözlü veya yazılı anlaşma yapmasıdır. Bir diğeri hegemonik barış,

Emperyal Barış =

Terör Barışı =

Savaş = Şiddet içeren, ahlaki değerlere atıfta bulunmayan siyasi bir eylem.

Savaşın genel amacı ekonomik kaynakları ve stratejik olanakları ele geçirerek genişlemektir.

Boyutlarına göre savaşlar;

- Coğrafi savaş
- Bölgesel savaş

Yoğunluğuna göre savaşlar;

- Sınırlı Savaş
- Top yekün Savaşlar

Soğuk Savaş = Düşman korkusunun geliştiği; ekonomik, siyasi, ideolojik ve askeri ortamı ifade etmekte

Silah Türüne göre Savaşlar;

- imha silahların kullanıldığı (nükleer vb.)
- Konvansiyonel silahların kullanıldığı

Kriz; 2 veya daha çok devletin temel çıkarlarını aralarından 1 veya daha çok devletin insiyatifıyla bir gerginlik anında tehlikeye atılması.

Krizin 4 aşaması;

- Kriz öncesi (Tatbikat vb. yapılması)
- Tırmanma (1. aşamanın yapılması, bunu tetikler.)
- Yumuşama (arabulma, basın açıklaması yapılır.)
- Patlama (sıcak çatışma öncesi yaşanan durum.)

Emperyalizm; devleşmiş topraklar üzerinde sanayi vs. yatırımları yapmaktır.

Esas amaç pazar kozmaktır.

Küreselleşme; farklı ulusal sınırlar içerisinde bulunan insanların değerlerinin başka coğrafi bölgelere hareket etmesi

Güç; Dış politikayı belirlemede temel rol oynar.

Güç; A olarak nitelendirilen bir aktörün aksi halde yapmayacağı bir şeyi B aktörüne yaptırabilmesidir.

Gücün 4 yöntemi;

- ikna - ödüllendirme
- cezalandırma - zor kullanma

Güvenlik ; Güvenli olma, Tehlikelerden uzak olma.
Ulusal bağımsızlığın güvenliği, toprak bütünlüğünün
korunuyor olması.